

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 27 stycznia 2023 r.

ZP-KNPS.431.7.11.2022.EL

Pani
Agnieszka Musiała
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Niemczy

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 1 grudnia 2022 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 135 ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329) zespół kontrolerów: Ewa Lasota - starszy specjalista, przewodniczący zespołu, Natalia Szczecińska – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Niemczy z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, a także warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego

zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2021 r. do dnia 1 grudnia 2022 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 1 grudnia 2022 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2021 r. do dnia 1 grudnia 2022 r. natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 1 grudnia 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2022 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy w dniu 05.01.2023 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Agnieszka Musiała zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy w okresie od 4 września 2018 r. do 9 czerwca 2020 r., Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy od dnia 10 czerwca 2020 r.

W okresie od 1 stycznia 2002 r. do 11 października 2019 r. jednostką kierowała Pani Beata Roszko.

Pani Agnieszka Musiała ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Burmistrz Miasta i Gminy Niemcza upoważnił:

1. Panią Agnieszką Musiała – Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia Nr 20/2018 z dnia 4.09.2018 r. do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji w sprawie realizacji jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł.
 - ✓ Upoważnienia Nr 22/2018 z dnia 4.09.2018 r. do przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego

wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

- ✓ Upoważnienia Nr 4/2018 z dnia 4.09.2018 r. do prowadzenia postępowania w sprawach o zasiłki dla opiekunów, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Upoważnienia Nr 26/2018 z dnia 4.09.2018 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Upoważnienia Nr 27/2018 z dnia 4.09.2018 r. do podejmowania działań w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych o przyznaniu świadczenia alimentacyjnego.
- ✓ Upoważnienia Nr 29/2018 z dnia 4.09.2018 r. do prowadzenia postępowania administracyjnego oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych.
- ✓ Upoważnienia Nr 11/2020 z dnia 10.06.2020 r. do prowadzenia postępowania administracyjnego oraz wydawania decyzji w sprawach o świadczenia rodzinne.
- ✓ Upoważnienia Nr 13/2020 z dnia 10.06.2020 r. do podejmowania działań w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych o przyznaniu świadczenia alimentacyjnego.
- ✓ Upoważnienia Nr 14/2020 z dnia 10.06.2020 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Upoważnienia Nr 16/2020 z dnia 10.06.2020 r. do prowadzenia postępowania w sprawach o zasiłki dla opiekunów, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Upoważnienia Nr 17/2020 z dnia 10.06.2020 r. do przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
- ✓ Upoważnienia Nr 2/2014 z dnia 15.05.2014 r. do prowadzenia postępowania w sprawach zasiłków dla opiekunów, a także wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Upoważnienia Nr 19/2020 z dnia 10.06.2020 r. do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji w sprawie realizacji jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł.

2. Panią Beatę Roszko – Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia Nr 1/2014 z dnia 15.05.2014 r. do prowadzenia postępowania w sprawach zasiłków dla opiekunów, a także wydawania w tych sprawach decyzji.

3. ██████████ Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia Nr 32/2019 z dnia 1.08.2019 r. do prowadzenia postępowania administracyjnego oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych.
 - ✓ Upoważnienia Nr 34/2019 z dnia 1.08.2019 r. do podejmowania działań w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych o przyznaniu świadczenia alimentacyjnego.
 - ✓ Upoważnienia Nr 35/2019 z dnia 1.08.2019 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
 - ✓ Upoważnienia Nr 25/2020 z dnia 10.06.2020 r. do podejmowania działań w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych o przyznaniu świadczenia alimentacyjnego.
 - ✓ Upoważnienia Nr 26/2020 z dnia 10.06.2019 r. do podejmowania działań w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych o przyznaniu świadczenia alimentacyjnego.
 - ✓ Upoważnienia Nr 53/2020 z dnia 3.07.2020 r. do prowadzenia postępowania administracyjnego oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych.

4. ██████████ na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia Nr 66/2018 z dnia 23.11.2018 r. do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania zaświadczeń w tych sprawach.
 - ✓ Upoważnienia Nr 65/2018 z dnia 23.11.2018 r. do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia rodzinnego, a także do wydawania zaświadczeń w tych sprawach.
 - ✓ Upoważnienia Nr 23/2019 z dnia 24.05.2019 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania w tych sprawach.

- ✓ Upoważnienia Nr 28/2020 z dnia 10.06.2020 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania.
- ✓ Upoważnienia Nr 34/2020 z dnia 10.06.2020 r. do przyjmowania i prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia rodzinnego, a także do wydawania zaświadczeń w tych sprawach.
- ✓ Upoważnienia Nr 38/2020 z dnia 10.06.2020 r. do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania zaświadczeń w tych sprawach.

5. [REDAKTOWANE] na podstawie:

- ✓ Upoważnienia Nr 64/2018 z dnia 23.11.2018 r. do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia rodzinnego, a także do wydawania zaświadczeń w tych sprawach.
- ✓ Upoważnienia Nr 67/2018 z dnia 23.11.2018 r. do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania zaświadczeń w tych sprawach.
- ✓ Upoważnienia Nr 68/2018 z dnia 23.11.2018 r. do przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
- ✓ Upoważnienia Nr 29/2020 z dnia 10.06.2020 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania.
- ✓ Upoważnienia Nr 25/2020 z dnia 10.06.2020 r. do przyjmowania i prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia rodzinnego, a także do wydawania zaświadczeń w tych sprawach.
- ✓ Upoważnienia Nr 36/2020 z dnia 10.06.2020 r. do przyjmowania wniosków i prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania zaświadczeń w tych sprawach.
- ✓ Upoważnienia Nr 37/2020 z dnia 10.06.2020 r. do przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Beata Roszko – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy – zatrudniona do 11 października 2019 r.
2. Pani Agnieszka Musiała – Zastępca Kierownika OPS w okresie od 1 sierpnia 2008 r. do 3 września 2018 r., Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy od 4 września 2018 r. do 9 czerwca 2020 r., od 10 czerwca 2020 r. zatrudniona na stanowisku Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy.

[REDAKCYJNE CZARNE PASKI]

(dowód: akta kontroli, str. 53)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych oraz przekazywania wniosków o świadczenia rodzinne celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

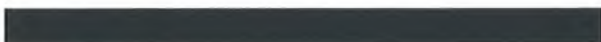
1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.),
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466),
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek

rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r. poz. 1481),

4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205),
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467),
6. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297),
7. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329),
8. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234),
9. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.),
10. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138),
11. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Agnieszka Musiała - Dyrektor Ośrodka,

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy został powołany na mocy Uchwały Nr XIII/549/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy Niemczy z dnia 27 marca 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XII/126/20 Rady Miejskiej w Niemczy z dnia 26 czerwca 2020 r.

– Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 10/20 z dnia 24 lipca 2020 r.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że: „*Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy realizuje art. 26 ust. 6 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2022 poz. 615 ze zm.) w następujący sposób: decyzje w ośrodku odbierane są bezpośrednio przez wnioskodawcę, odbierając decyzje wnioskodawca jest informowany, że kolejny wniosek należy składać od 1 sierpnia przyszłego roku drogą papierową jak również ma możliwość złożenia wniosku drogą elektroniczną od 1 lipca następnego roku.*

W budynku, w którym znajduje się Ośrodek Pomocy Społecznej na półpiętrze znajduje się tablica informacyjna gdzie znajdują się wszystkie niezbędne informacje dotyczące świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz terminy w jakich można składać wnioski na kolejny okres zasiłkowy. Na stole w Ośrodku Pomocy Społecznej znajdują się wnioski o zasiłek rodzinny do których wnioskodawca ma dostęp nie tylko w trakcie pracy ośrodka, budynek jest użytkowany przez policję i jest otwarty w różnych godzinach co umożliwia osobom pracującym zawodowo pobranie wniosku i zapoznanie się z informacjami. Osoby korzystając z pomocy społecznej również są informowane przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy i asystenta rodziny”.

(dowód: akta kontroli, str. 57)

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przekazywane są na wskazane przez wnioskodawców konta bankowe oraz przekazywane przekazem pocztowym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy pracuje w dni robocze: od poniedziałku do piątku w godzinach: od 7: 00 do 15: 00.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 1

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2021/2022 do dnia 31.10.2022 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy wpłynęły 202 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych.

W okresie zasiłkowym 2021/2022 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Niemczy wypłacono 2 536 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 610,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 1 823,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 103,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 1 479 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 5,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 56,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 53,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 33,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 61,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 25,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 11,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 146,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 151,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 28,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 311,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 599.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 1 318 zasiłków pielęgnacyjnych, 242 świadczeń pielęgnacyjnych, 20 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 119 świadczeń rodzicielskich.

Ośrodek w okresie od 1.11.2021 r. do 31.10.2022 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 1 450 741,45 zł.

W okresie zasiłkowym 2021/2022 świadczenia rodzinne pobierały 272 rodziny. Do zasiłku rodzinnego uprawnione było 110 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 33 rodziny,
- na 2 dzieci – 47 rodzin,
- na 3 dzieci – 19 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 11 rodzin.

Na okres zasiłkowy 2022/2023 do dnia 1.12.2022 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy wpłynęły 74 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Niemczy wypłacono 129 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 31,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 94,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 4,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 73 dodatki, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 0,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 4,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 3,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 1,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 2,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 2,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 1,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 6,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 2,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 23,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 33.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 118 zasiłków pielęgnacyjnych, 6 świadczeń pielęgnacyjnych oraz 9 świadczeń rodzicielskich.

Ośrodek w okresie od 1.11.2022 r. do 1.12.2022 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 101 280,19 zł.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia 1.12.2022 r. świadczenia rodzinne pobiera 188 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnione są 54 rodziny, w tym:

- na 1 dziecko – 14 rodzin,
- na 2 dzieci – 21 rodzin,
- na 3 dzieci – 14 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 5 rodzin.

W okresie od dnia od 1.11.2021 r. do 1.12.2022 r., Ośrodek wydał 249 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 15 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 5 wnioskodawców złożyło odwołanie do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzymało w mocy 1 zaskarżoną decyzję. W 3 przypadkach SKO uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę. W jednym przypadku uchyliło decyzję i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia

Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 11 wniosków. Do innych organów przekazano 2 wnioski. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 5 wniosków.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1.E.B. – OPS/SR/4350.106.2022.23 z dnia 10.11.2022 r.

2.Ż.Z. – OPS/SR/4350.101.2022.23 z dnia 14.10.2022 r.

3.K.K. – OPS/SR/4350.029.2022.23 z dnia 17.10.2022 r.

4.J.Cz. – OPS/SR/4350.008.2022.23 z dnia 8.11.2022 r.

5.K.G. – OPS/SR/4350.201.2021.22 z dnia 9.03.2022 r.

6.M.Ch. – OPS/SR/4350.134.2021.22 z dnia 28.09.2021 r.,

OPS/SR/4350.134.1.2021.22 z dnia 5.08.2022 r.,

OPS/SR/4352.3.ŚP.2022.23 z dnia 5.08.2022 r.

7.E.C. – OPS/SR/4350.190.2021.22 z dnia 8.11.2021 r.

8.S.G. – OPS/SR/4352.27.ŚP.2022.22 z dnia 17.01.2022 r.,

OPS/SR/4350.164.2022.23 z dnia 27.10.2022 r.

- 9.J.K.** – OPS/SR/4351.131.ZP.2022.23 z dnia 20.10.2022 r.
- 10.E.K.** – OPS/SR/4351.133.ZP.2022.23 z dnia 20.05.2022 r.
- 11.J.M.** – OPS/SR/4350.8.RO.2022 z dnia 7.09.2022 r.
- 12.D.B.** – OPS/SR/4350.10.RO.2022 z dnia 21.10.2022 r.
- 13.K.S.** – OPS/SR/4353.17.JZ.2022 z dnia 9.09.2022 r.
- 14.M.N.** – OPS/SR/4353.13.JZ.2022 z dnia 21.07.2022 r.
- 15.J.T.** – OPS/SR/4350.107.2022.23 z dnia 22.11.2022 r.
- 16.M.W.** – OPS/SR/4350.198.2021.22 z dnia 1.02.2022 r.
- 17.A.S.** – OPS/SR/4350.083.2022.23 z dnia 14.10.2022 r.
- 18.A.M.** – OPS/SR/4350.161.2022.23 z dnia 18.10.2022 r.
- 19.M.M.** – OPS/SR/4350.182.2021.22 z dnia 8.11.2021 r.,
OPS/SR/4350.182.2021.22 z dnia 7.09.2022 r.
- 20.M.F.** – OPS/SR/4350.0574.2021.22 z dnia 29.09.2021 r.
- 21.S.A.** – OPS/SR/4350.167.2021.22 z dnia 6.12.2021 r.
- 22.A.O.** – OPS/SR/4350.058.2022.23 z dnia 21.11.2022 r.
- 23.J.I.** – OPS/SR/4352.1.ŚP.2022 z dnia 16.05.2022 r.
- 24.K.Ch.** – OPS/SR/4350.112.2022.23 z dnia 2.11.2022 r.
- 25.M.A.** – OPS/SR/4352.17.ŚP.2020.25 z dnia 5.02.2020 r. ze zm.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 41 zasiłków rodzinnych oraz 58 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 2,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 13,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 4,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 26,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 7,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 2,
- 2 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 4 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,

- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Niemczy, w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

OPS w Niemczy samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie członków rodziny o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

W przypadku ustalania prawa do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w dokumentacji znajdowało się zaświadczenie pracodawcy lub oświadczenie strony o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania oraz dokument potwierdzający tymczasowe zameldowanie ucznia poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub odpisy zupełne aktu urodzenia dziecka, w przypadku, gdy ojciec dziecka jest nieznany.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy zwraca się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia,

o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

(dowód, akta kontroli, str. 65)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 22 (A.O.) Organ przyznał dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły bez wniosków stron o wyższe świadczenie.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej niezawodowej, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, a także osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy przyznał świadczenie z tyt. dojazdu do szkoły Pani A.O. na podstawie wywołanej usługi MEN i oświadczenia z wniosku na okres zasiłkowy 2021/2022, że syn W.O. będzie uczęszczał w roku 2022/2023 do szkoły ponadpodstawowej. Przed wydaniem decyzji Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy był w posiadaniu zaświadczenia o tym, że syn Pani A.O.- W.O. uczęszcza do klasy trzeciej w Zespole Szkół nr 2 w Dzierżoniowie w klasie (...)”.

(Dowód: akt kontroli str. 67)

2. W sprawie nr 22 (A.O.) Organ przyznał zasiłek rodzinny na dziecko W.O. oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na dziecko B.O. do 31.08.2023 r. Z akt sprawy wynika, iż dziecko W.O. pełnoletniość osiągnie dopiero 24.01.2024 r., więc świadczenia powinny przysługiwać do końca okresu zasiłkowego tj. 31.10.2023 r.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ww. ustawy zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 i 2, do ukończenia przez dziecko: 18. roku życia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„We wniosku o zasiłek rodzinny na okres zasiłkowy 2022/2023 Pani Agnieszka zaznaczyła, że syn W.O nie będzie uczęszczał do szkoły w okresie 2023/2024. na podstawie tego Ośrodek Pomocy Społecznej zasugerował się, że świadczenia rodzinne należą się do sierpnia 2023r. Na syna W.O., a także dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wieloletniości na syna B. O. Poza tym Pani A.O. poinformowała, że syn W.O. nie potrafi sprecyzować swoich planów co do dalszej nauki w szkole w roku 2023/2024. Pani A.O. została poinformowana w dniu odbierania decyzji przyznającej świadczenie na okres zasiłkowy 2022/2023, że powinna złożyć wniosek o świadczenie rodzinne oraz dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej na syna B.O., kiedy sytuacja związana z kontynuacją nauki będzie już wyjaśniona i będzie podjęta przez syna W.O. ostateczna decyzja”.

(Dowód: akt kontroli, str. 71)

3. W sprawie nr 22 (A.O.) organ nie rozstrzygnął w decyzji o dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na dziecko W.O. o które strona wnioskowała we wniosku.

Zgodnie z art. 104 § 2 k.p.a decyzje rozstrzygają sprawy co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończąc sprawę w danej instancji.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pani A.O. powinna wnioskować o dodatek do dojazdów przez pomyłkę zaznaczyła rozpoczęcie roku szkolnego zamiast dojazdu do szkoły co wynika z części IV wniosku o zasiłek rodzinny gdzie nie napisała, że syn W.O. będzie nadal uczęszczał do szkoły. W części I punkt 2 wniosku o zasiłek rodzinny Pani A.O. nie oświadcza, że syn W.O. będzie uczył się w szkole ponadpodstawowej w kolejnym roku szkolnym 2023/2024”.

(Dowód: akt kontroli, str.69)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż w przypadku błędnie wypełnionego wniosku zastosowanie ma art. 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych zgodnie z którym w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia

otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W ww. sprawie Organ nie zastosował ww. artykułu.

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wpłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowy 2021/2022 do dnia 31.10.2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy realizował świadczenia rodzinne dla 6 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 Ośrodek do dnia kontroli nie wydał żadnej decyzji ustalającej bądź odmawiającej pomocy z tytułu świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz zasiłków pielęgnacyjnych o następujących numerach:

1.N.M. – OPS.SR.4350.209.ukr.2021.22 z dnia 13.06.2022 r.

2.K.S. – OPS.SR.4350.203.ukr.2021.22 z dnia 10.05.2022 r.,

OPS.SR.4350.203.1.ukr.2021.22 z dnia 7.09.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenia o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

OPS w Niemczech samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejściem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.).

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy, w okresie objętym kontrolą przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 11 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację dwóch przekazanych spraw:

1.S.W.

2. A.P.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonym wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, jak adres, nr PESEL, oraz charakter pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wnioskach podawano skład rodziny.

W przypadku przebywania osoby uprawnionej lub członka rodziny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celu zamieszkania lub podjęcia zatrudnienia, załączano oświadczenie pod odpowiedzialnością karną ze wskazaniem dat pobytu poza granicami Polski. We wnioskach wskazano wskazywano okres pobytu członka rodziny poza granicami Polski, Wnioski wraz z dokumentacją przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2021/2022 do dnia 30.09.2022 r. pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 46 osobom z 29 rodzin.

W okresie tym wypłacono 567 świadczeń na łączną kwotę 225 074,50 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 549,
- w wieku 18 – 24 lat – 18,
- 25 lat i więcej – 0.

Natomiast w okresie świadczeniowym 2022/2023 do dnia 1.12.2022 r. pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 33 osobom z 20 rodzin.

W okresie tym wypłacono 66 świadczeń na łączną kwotę 30 163,00 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 66,
- w wieku 18 – 24 lat – 0,
- 25 lat i więcej – 0.

W okresie od dnia 1.10.2021 r. do dnia 1.12.2022 r. Ośrodek wydał 61 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym 1 decyzję odmowną. Od decyzji nikt nie wniósł odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 9 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 5 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.J.K. – OPS.FA.4402.43.2022.23 z dnia 15.09.2022 r.

2.E.R. – OPS.FA.4402.19.2022.23 z dnia 15.09.2022 r.

3.A.S. – OPS.FA.4402.36.2022.23 z dnia 27.09.2022 r.

4.D.Ch. – OPS.FA.4402.1.2022.23 z dnia 15.09.2022 r.

5.K.Sz. – OPS.FA.4402.14.2022.23 z dnia 29.09.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające

bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej, zaświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205).

W okresie świadczeniowym 2021/2022 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 23 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 26 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. W 9 sprawach przeprowadzono wywiad oraz odebrano oświadczenie majątkowe. W 5 przypadkach poinformowano PUP o potrzebie aktywizacji dłużnika alimentacyjnego. W okresie objętym kontrolą skierowano 3 wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. W jednym przypadku wystąpiono z wnioskiem o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Wystosowano 37 wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wydał 7 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz 2 decyzje

o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biura informacji gospodarczej przekazano 8 informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczech zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

- Krajowy Rejestr Długów,
- Biuro Informacji Gospodarczej Infomonitor,
- ERIF Biuro Informacji Gospodarczej,
- Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych BIG SA.

(dowód, akta kontroli, str.59)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczech działając jako Organ właściwy dłużnika lub Organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji (art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów). Dyrektor OPS w Niemczech poinformował *„Organ właściwy wierzyciela informuje osoby zainteresowane wierzycieli alimentacyjnych o możliwości zwrócenia się do sądu o uchylenie lub zmianę dotychczasowego orzeczenia w sprawie alimentów albo zasądzenie alimentów od osób zobowiązanych do alimentacji w dalszej kolejności. Organ właściwy wierzyciela lub organ właściwy dłużnika powinien korzystać z uprawnień przewidzianych w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w uzasadnionych przypadkach. W szczególności przy podejmowaniu decyzji o wytoczeniu powództwa przeciw dziadkom osoby uprawnionej do alimentów organ bierze pod uwagę sytuację rodzinną, dochodową i zdrowotną zarówno osoby uprawnionej do alimentów, jak i jej dziadków, a także to, czy dziadkowie dobrowolnie wywiązują się ze swojego obowiązku alimentacyjnego (np. pomoc finansowa lub rzeczowa, sprawowanie opieki). Wierzycielka musi podać we wniosku o uzyskanie funduszu alimentacyjnego dane osoby, od której organ mógłby te należności alimentacyjne ściągać. Wierzycielki i wierzyciele nie podają nikogo tylko dłużników alimentacyjnych czyli rodziców dzieci. Nie znają sytuacji ekonomicznej dziadków swoich dzieci, a jeśli znają to okazuje się że rodzice dłużnika pomagają finansowo rzeczowo czy opiekują się dziećmi wierzycieli. Podanie dziadków do alimentacji wiązałoby się ze skłócaniem rodzin. Często jest w rodzinach tak że wierzycielki i ich dzieci mają bardzo*

dobry kontakt z dziadkami, a podanie ich do sądu mogłoby spowodować powstanie niepotrzebnych konfliktów rodzinnych. Należy podkreślić, że w przypadku wytoczenia powództwa na rzecz obywatela przez organ właściwy wierzyciela lub dłużnika rozstrzygnięcie sprawy przez sąd odbywa się za zgodą osoby, na rzecz, której zostało wytoczone powództwo”.

(dowód, akta kontroli, str. 63)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych: nr 1 (J.K.), nr 2 (R.B.), nr 3 (K.C.), nr 4 (S.K.), nr 5 (T.D.).

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy i Miasta Niemcza, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, informację o obowiązku zwrotu należności z tytułu świadczeń wypłaconych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy i Miasta Niemcza, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia

majątkowego. Oświadczenia majątkowe składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej, o czym składający został pouczony.

Po przeprowadzeniu wywiadu i odebraniu oświadczenia majątkowego przekazywano komornikowi sądowemu informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemczy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 14.05.2014 r. wypłacił 419 świadczeń z tytułu zasiłku dla opiekuna na łączną kwotę 220 640,23 zł.

W okresie tym wydał 14 decyzji administracyjnych w tym 2 decyzje odmowne. Od treści wydanych decyzji 2 strony wniosły odwołania do organu II instancji. W jednym przypadku organ II instancji uchylił decyzję organu właściwego i rozstrzygnął sprawę w drugim przypadku uchylił decyzję i przekazała sprawę do ponownego rozpatrzenia.

W związku z tym, że na dzień kontroli żadna z rodzin nie pobierała zasiłku dla opiekuna, odstąpiono od kontroli OPS w Niemczy w tym zakresie.

7. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).

W okresie od 1.01.2017 r. do 1.12.2022 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemczy wpłynął 1 wniosek o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 1 osobie oraz wypłacono świadczenia w łącznej wysokości 4 000,00 zł. Ośrodek wydał 1 decyzję administracyjną w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanej decyzji strona nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzję administracyjną o następującym numerze:

1. A.K-K. – OPS.SR.4350.01.ZAŻ.2020 z dnia 12.12.2020 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wniosek zawierał dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożony był w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosku dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej,

- zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalania prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. W skontrolowanej decyzji w sposób prawidłowy określono jej składniki. Decyzja zawierała datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jej wydania. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzję administracyjną wydano w terminie, a sposób jej doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- przyznawanie dodatków do zasiłku rodzinnego bez wniosku strony o świadczenie;
- niewłaściwy okres przyznania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami;
- brak rozstrzygnięcia na zawnioskowane świadczenie.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Prawo do świadczeń rodzinnych przyznawać wyłącznie na wniosek strony.

Podstawa prawna: art. 23 ust 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na osoby niepełnoletnie przyznawać na cały okres zasiłkowy, chyba że z akt sprawy wynikają obiektywne przesłanki wykluczające pobieranie świadczeń w całym okresie zasiłkowym.

W związku z powyższym w sprawie nr 22 (A.O.) należy zmienić decyzję i prawidłowo przyznać zasiłek rodzinny na dziecko W.O. oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na dziecko B.O.

Podstawa prawna: art. 24 ust 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Sprawy o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych załatwiać poprzez wydanie decyzji zawierającej rozstrzygnięcie co do istoty sprawy w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Podstawa prawna: art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Niemczy, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Niemczy
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrola i Monitorowanie Polityki Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt

